

Микрокредитиране със споделен риск Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014 - 2020

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ЕВРОПЕЙСКИ
ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Фонд мениджър на
финансови инструменти
в България

Съдържание

Фонд на фондовете - представяне

Цели на ОПРЧР

Обхват на подкрепата на инструмента

Управление на финансовия инструмент

Структура на инструмента

Предимства за финансовите посредници

Избор на финансови посредници

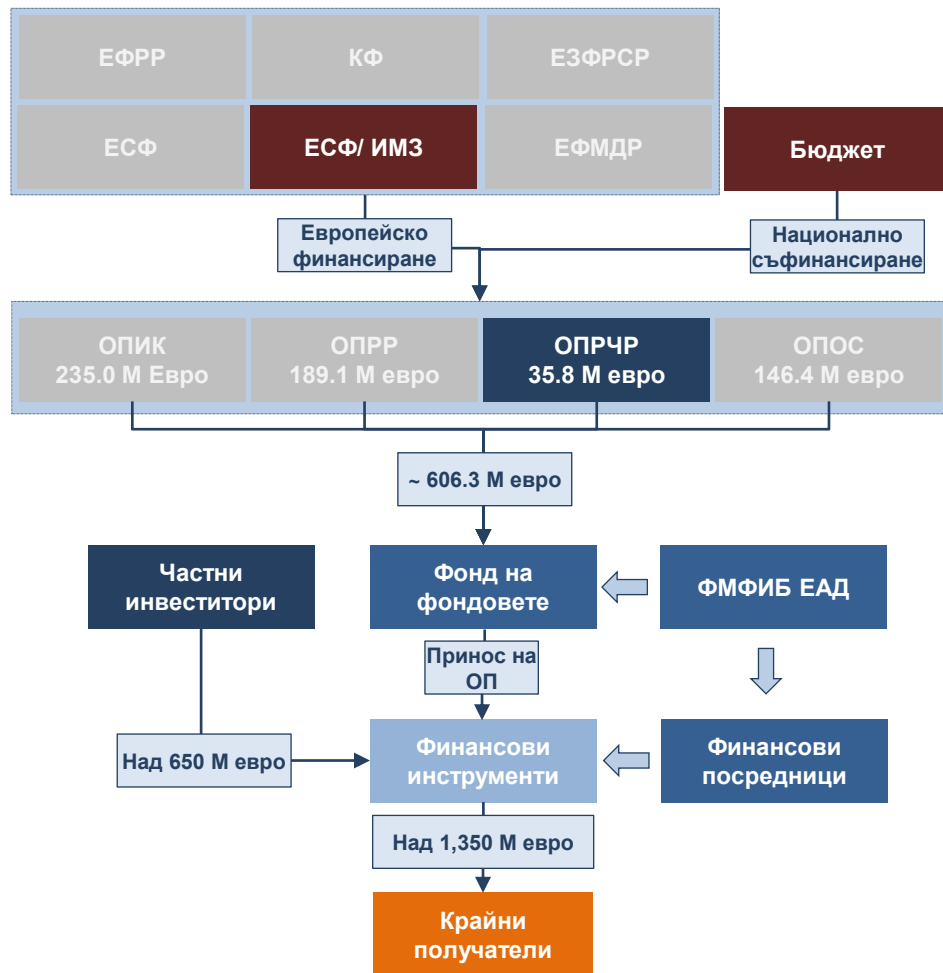
Допустими и недопустими дейности

Комбиниране с други инструменти

Индикативен график

Фонд на фондовете, представяне

Структура на управление на финансови инструменти чрез ФНФ

- ФМФИБ е търговско дружество, с едноличен собственик Република България, представлявана от министъра на финансите;
- Мисията ни е постигане на устойчиво управление на финансовите инструменти, със средства от оперативните програми, съфинансирани от ЕСИФ;
- Дейността е регулирана от националното законодателство и правото на ЕС, като основните актове включват Регламент 1303/ 2013, Регламент 480 / 2014, ЗУСЕСИФ, ЗОП и др.;
- ФМФИБ работи с мандат от съответните ОП, формализиран чрез споразумения, две от които вече са сключени, в т.ч. с ОПРЧР;
- Предвижда се общите активи на Фонда да надвишат 600 милиона евро;
- Целта на ФИ е мултиплициране на подкрепата, чрез привличане на частни средства и осигуряване на дългосрочни механизми за подкрепа, чрез реинвестиране на върнати средства;
- Фондът следва да мобилизира ресурс от близо 1.4 милиарда евро, който да бъде инвестиран в българската икономика в следващите години;
- Изпълнението на ФИ ще бъде възложено на финансови посредници, избрани в открита и недискриминационна процедура от ФМФИБ.

Цели на ОПРЧР

- С бюджета си от близо 2.4 милиарда евро, ОПРЧР подкрепя постигането на националните цели в областта на трудовата заетост, борбата с бедността и социалното изключване в контекста на Стратегия „Европа 2020”, а именно:
  - над 76% от населението между 20 и 64-годишна възраст да е в заетост към 2020 г.; и
  - намаляване на хората в бедност с 260 хиляди души до 2020 г.
- Целите на ОПРЧР са адресирани в пет приоритетни оси с дефинирани инвестиционни приоритети;
- Инструментът „Микрокредитиране със споделен риск“ е определен във връзка с целите на ПО I и ПО II;
- Той допринася и за постигане на определени тематични цели по Регламент 1303/2013 г. за периода 2014-2020 г., а именно:
  - Насърчаване на устойчива и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила (цел 8); и
  - Насърчаване на социалното приобщаване, борба с бедността и всяка форма на дискриминация (цел 9).
- Структурата му е заложена в инвестиционна стратегия, изготвена от Световната банка и базирана на Предварителна оценка, която идентифицира редица проблеми в сферата на самостоятелната заетост и социалното предприемачество;
- Дефиниран е и размера на незадоволеното търсене на финансиране в тази връзка – приблизително 430 милиона евро.

- Обхватът на инструмента е съобразен с проведените пазарни проучвания и идентифицираните проблеми, обобщени в графика в ляво;
- Крайните получатели са дефинирани на база проведените анализи, фокусирайки се върху уязвимите групи.

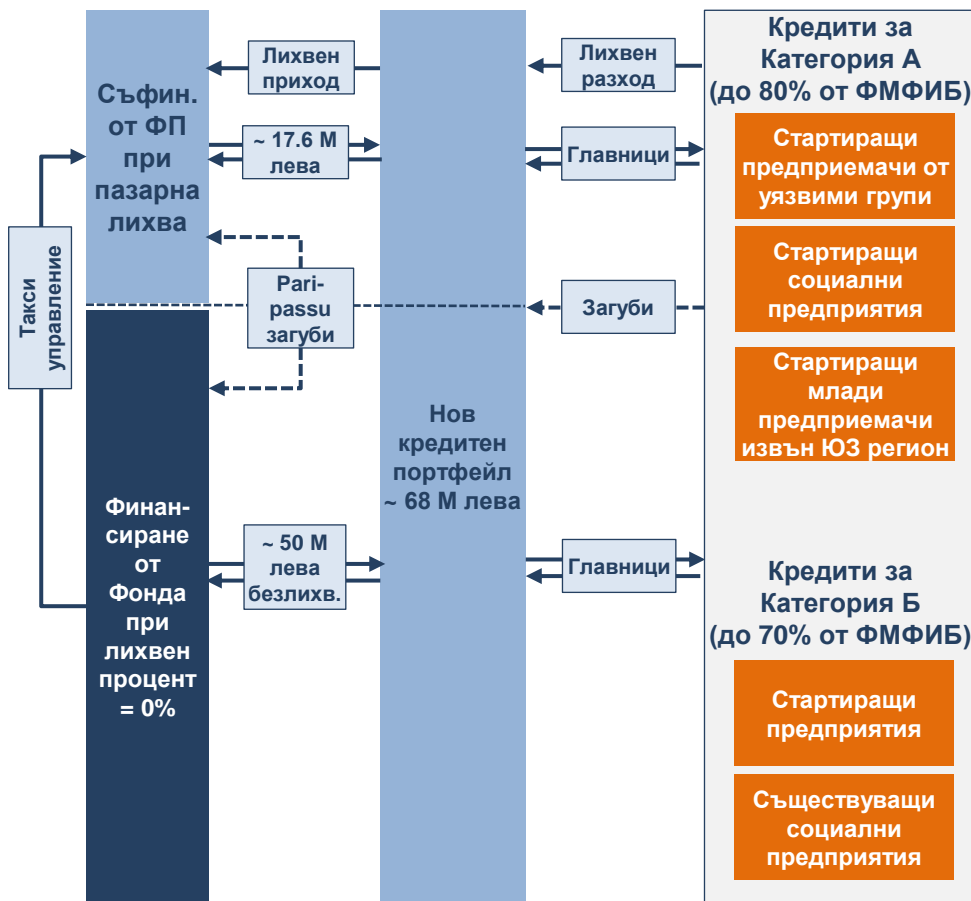
Структура на управление на ФнФ в контекста на ФИ „Микрокредитиране със споделен риск“ по ОПРЧР

- С подписаното споразумение, ОПРЧР е възложил на ФМФИБ цялостното управление на инструментите в програмата, като обхваща на работа включва:
  - Структуриране;
  - Избор на финансовите посредници;
  - Договаряне;
  - Управление на взаимоотношенията с посредниците;
  - Мониторинг на изпълнението;
  - Оперативна и финансова отчетност; и
  - Управление на риска.
- Инструментите, финансирани от ОПРЧР са:
  - Микрокредитиране със споделен риск с бюджет от близо 53 милиона лева; и
  - Портфейлни гаранции с таван на загубите с бюджет от над 17 милиона лева.
- ФМФИБ договаря с избрани посредници управлението на части от ресурса по инструмента, което се състои общо от:
  - Идентифициране и анализ на Крайните получатели;
  - Изготвяне и съхранение на кредитната документация; и
  - Мониторинг, отчитане и управление на кредитите.

Структура на финансовия инструмент

Микрокредитиране със споделен риск

В срок до края на 2018 г., ~ 25% от общия бюджет следва да се насочи към млади, стартиращи предприемачи, опериращи извън Югозападния регион по NUTSII.

ФМФИБ обмисля преференции за посредници, които допринесат за постигането на това

- Чрез инструмента ще се предостави финансиране, което да подпомогне кредитирането в подкрепа на предприемачеството, включително и по отношение на уязвими групи лица;
- Мобилизирането на частния ресурс се улеснява чрез механизъм за споделяне на риска;
- Бюджета на инструмента е ~ 50 милиона лева, който ще подкрепи нов портфейл от ~ 62 милиона лева;
- Средствата на Фонда ще бъдат предоставени на няколко посредници, избрани с процедура по ЗОП;
- Минималното съфинансиране възлиза на 20% или 30% от всеки кредит, предвид вида краен получател;
- Финансирането от Фонда е с нулева лихва, а съфинансирането на посредника е на пазарна лихва;
- Кредитополучателят заплаща средно претеглена цена;
- Предвижда се схема с резерв за изпълнение, която стимулира най-добре представящите се посредници;
- Постъпленията (вкл. загубите) от всеки кредит се разпределят *pari-passu* между ФМФИБ и посредника;
- Покриваните загуби ще включват просрочени главници и разходи, свързани със събирането на вземанията.

Предимства на финансовите посредници

Потенциални преимущества за институциите,
които биха проявили интерес към
управлението на финансовия
инструмент

- Посредниците имат възможност да разширят кредитирането в нови и обещаващи сегменти, при „контролиран“ риск, чрез механизма за споделяне на загубите;
- Успешните посредници биха развили сегменти с ограничен достъп до финансови услуги към момента, при ограничен конкурентен натиск;
- Възвращаемостта от алокирания ресурс за управление на инструментите се оптимизира чрез таксите за управление;
- Управлението на инструменти по ОПРЧР ще спомогне при развитието на идентичността на посредника като социално-отговорна организация, чиято дейност се основава на устойчивото банкиране.

<p>Формални критерии за отстраняване</p>	<p>ФМФИБ ще извърши избор на посредници чрез провеждане на процедура по реда на ЗОП В тази връзка, допустими кандидати са тези, за които не са налице обстоятелствата по чл. 54 и чл. 55 от закона.</p>
<p>Индикативни критерии за допустимост</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Лицензирана банка, институция по чл. За от ЗКИ, която е в съответствия изискванията на БНБ; ▪ Отговаря на националната и европейска рамка относно предотвратяването на изпирането на пари, борбата с тероризма и данъчните измами, вкл. ЕС, FATF, ООН; ▪ Притежава опит в страната, микрокредитирането и управлението на ФИ (вкл. и с обединения); ▪ Разполага с умения за оценка на Крайни получатели и техните проекти и е в състояние да управлява ефективно и ефикасно създадения кредитен портфейл; ▪ Притежава адекватни системи за корпоративно управление, управление на риска, мониторинг, вътрешен контрол, отчетност, включително по отношение на режима на държавни помощи; ▪ Разполага с финансов и организационен капацитет и е в състояние да осигури съфинансирането; ▪ В състояние е да постигне съответствие с Европейски кодекс за добри практики в микрокредитирането.
<p>Индикативни критерии за възлагане</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Нива на Таксите за управление и други разходи по управлението на инструмента; ▪ Размер на съфинансиране над минималните нива; ▪ Условиата за микрокредитиране, вкл. <i>обща лихвена тежест</i> върху кредитополучателите, предвид безлихвено финансиране от ФМФИБ и съфинансирането; ▪ Разходи с нулева лихва и предложени облекчения спрямо Крайните получатели сравнени със съществуващата практика, вкл. за минималните нива на обезпеченост и други условия; ▪ Възможност за създаване на нов портфейл ако кандидатът вече управлява сходен инструмент; ▪ Стратегия за изграждане на портфейла, като напр. маркетингови и комуникационни мерки; ▪ Времеви график за генерирането на нов портфейл, вкл. отделно по отношение на кредитите, финансирани във връзка със целите на Инициативата за младежка заетост.

Допустими крайни получатели

<p>Уязвими групи</p> <p>Хора с увреждания</p> <p>Лица под 29-годишна възраст, вкл.</p> <p>Безработни за период над шест месеца</p>	<p>(ИМЗ) Млади предприемачи, вкл. самонаети</p> <p>Лица под 29-годишна възраст, вкл., които са безработни и не-учащи опериращи/регистрирани извън ЮЗ регион</p>	<p>Стартиращи предприятия</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="687 279 971 372"> <p>Самонаети (свободни професии, занаятчии)</p> </td> <td data-bbox="977 279 1251 372"> <p>Юридически лица</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="687 376 971 476"> <p>Регистрирани до две години преди кандидатстване</p> </td> <td data-bbox="977 376 1251 476"> <p>Неразпределяли печалба</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="687 481 971 581"> <p>Предприемачите участват реално в дейността</p> </td> <td data-bbox="977 481 1251 581"> <p>Предприемачите не притежават други дружества</p> </td> </tr> </table>		<p>Самонаети (свободни професии, занаятчии)</p>	<p>Юридически лица</p>	<p>Регистрирани до две години преди кандидатстване</p>	<p>Неразпределяли печалба</p>	<p>Предприемачите участват реално в дейността</p>	<p>Предприемачите не притежават други дружества</p>	<p>Социални предприятия</p> <p>Над 50% от печалбата се инвестира в</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="1277 344 1566 444"> <p>Развиване на социално иновационна дейност</p> </td> <td data-bbox="1572 344 1843 444"> <p>Предоставяне стоки или услуги със социална цел</p> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1277 448 1566 548"> <p>Спомагане за опазване на околната среда</p> </td> <td data-bbox="1572 448 1843 548"> <p>Подпомагане на социално уязвими групи*</p> </td> </tr> </table> <p>(и/ или) 30% от персонала е от социално уязвими групи</p>	<p>Развиване на социално иновационна дейност</p>	<p>Предоставяне стоки или услуги със социална цел</p>	<p>Спомагане за опазване на околната среда</p>	<p>Подпомагане на социално уязвими групи*</p>
<p>Самонаети (свободни професии, занаятчии)</p>	<p>Юридически лица</p>													
<p>Регистрирани до две години преди кандидатстване</p>	<p>Неразпределяли печалба</p>													
<p>Предприемачите участват реално в дейността</p>	<p>Предприемачите не притежават други дружества</p>													
<p>Развиване на социално иновационна дейност</p>	<p>Предоставяне стоки или услуги със социална цел</p>													
<p>Спомагане за опазване на околната среда</p>	<p>Подпомагане на социално уязвими групи*</p>													

Крайни получатели Категория А

<p>Стартиращи Социални предприятия</p>	<p>Стартиращи предприятия на предприемачи в уязвима група</p>
<p>(ИМЗ) Млади предприемачи</p>	

Крайни получатели Категория Б

<p>Социални предприятия (съществуващи)</p>	<p>Стартиращи предприятия (всички останали)</p>
--	---

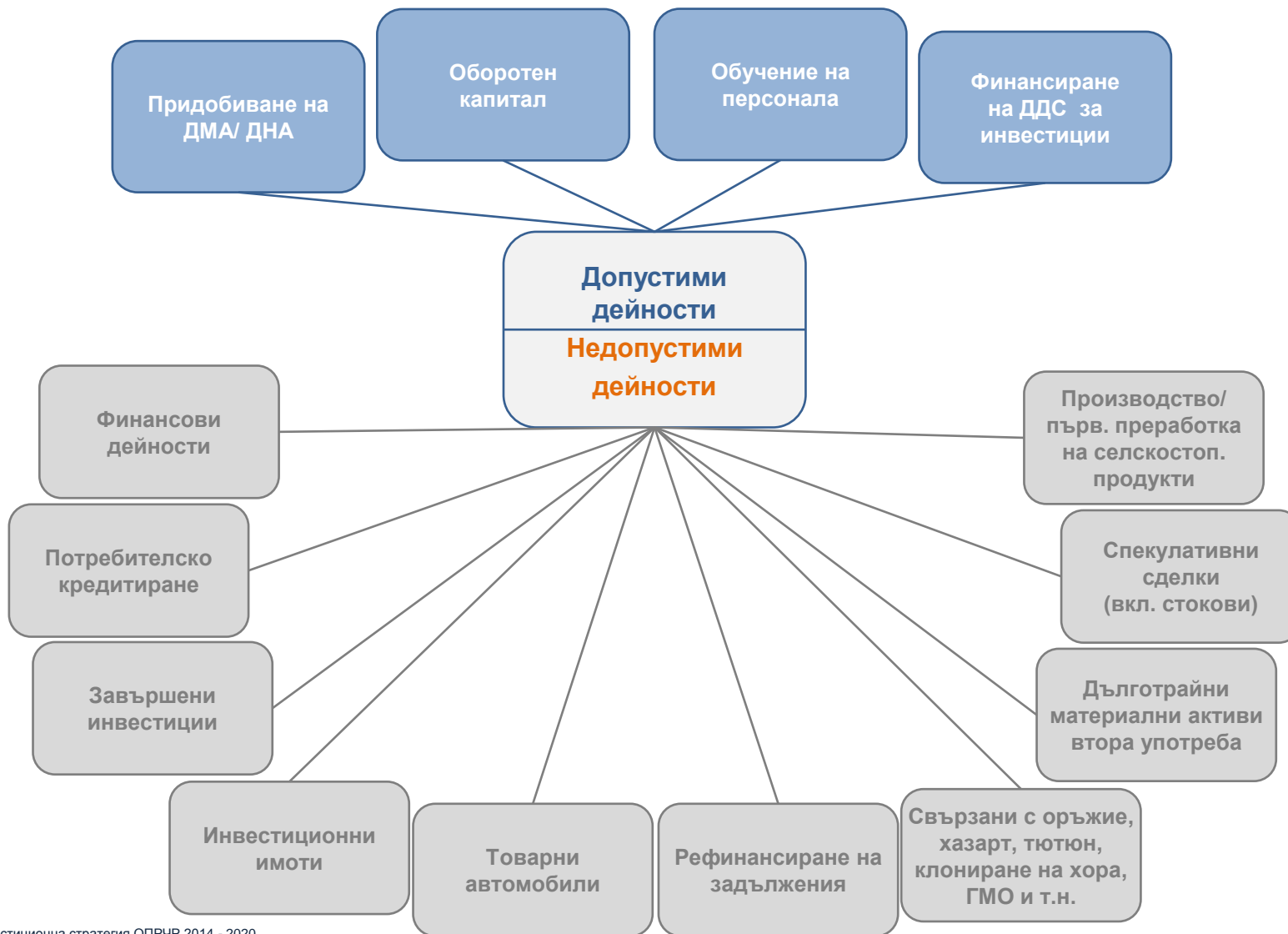
Недопустими крайни получатели

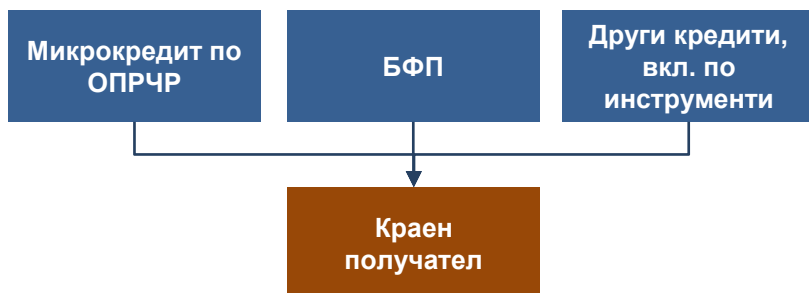
Основни параметри на Микрокредитите

Размер и валута	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Индивидуален размер на микрокредита - от 5,000 лева до 48,895 лева; ▪ Максималната експозиция към свързани лица е в същите граници; ▪ В лева или равностойността в евро.
Вид	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Инвестиционно и оборотно финансиране, вкл. револвиращи кредитни линии и овърдрафти; ▪ Финансов лизинг, включително за възстановимо ДДС.
Срок	<ul style="list-style-type: none"> ▪ До 10 години; ▪ До 2 години гратисен период по главницата; ▪ Оборотното финансиране - съгласно вътрешната политика на посредника.
Цена	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Редовна лихва: средно претеглен лихвен процент предвид дела на безлихвеното финансиране на ФМФИБ и съфинансирането от посредника, предоставено на пазарни нива; ▪ Не са приложими такси и разходи, директни и индиректни за дейности, които се покриват от таксата за управление.
Обезпечение	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съгласно политиката на посредника... ▪ ...като, обезпеченията и условията по тях отразяват благоприятните условия на финансирането и поделянето на риска по заема с ФМФИБ.

Допустими и недопустими дейности

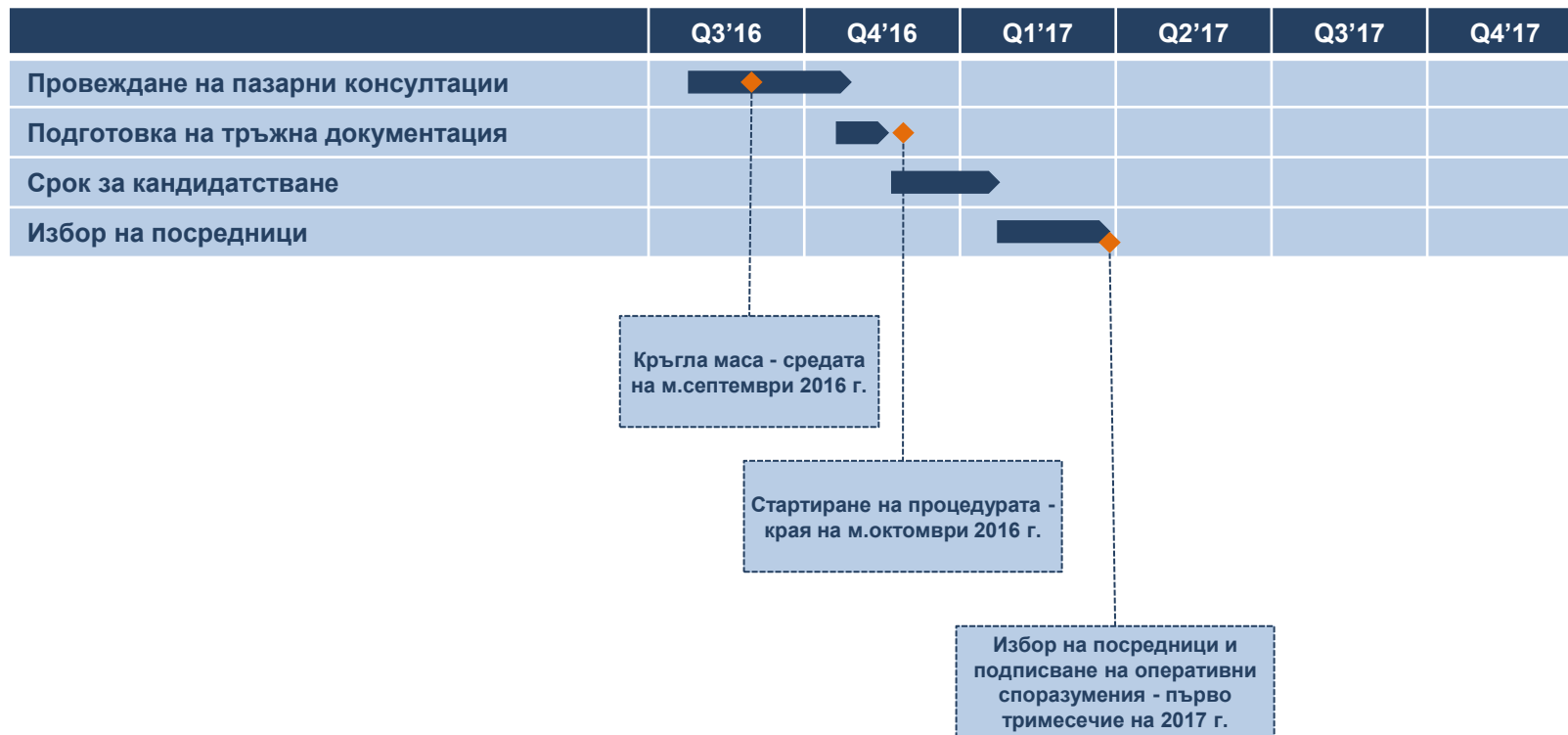

Комбинации с други инструменти

- Регулациите позволяват комбинация на ФИ с БФП както за предоставяне на техническа помощ, така и за финансиране на инвестиционни разходи;
- БФП не следва да рефинансира средства, предоставени във връзка с финансов инструмент;
- Средства от инструмента не може да бъдат ползвани за мостово финансиране на БФП;
- Всяка комбинация трябва да е съобразена с правилата за управление на ЕСИФ и държавни помощи;
- Възможна е комбинация и с други финансови инструменти, както и със схеми за БФП, на ниво:
  - Краен получател
  - Микрокредит
  - Допустима дейност
- При спазване ограниченията на инструмента по ОПРЧР, вкл. за запазване на експозиция от Посредника до размер на съфинансирането;
- Общата стойност на комбинираното финансиране не може да надхвърля 100% от разходите на съответния проект.

Индикативен график

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
ЕВРОПЕЙСКИ ФИНАНСИ
ИНСТРУМЕНТИ

Фонд мениджър на
финансови инструменти
в България

Дискусия